

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj-juni 2023
Institution	Kolding HF & VUC
Uddannelse	HFe
Fag og niveau	Psykologi C
Lærer(e)	Kristian Møller Eriksen
Hold	PsC2

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Intro + Mennesket og gruppen
Titel 2	Metode
Titel 3	Barndommens betydning
Titel 4	Læring i det senmoderne samfund
Titel 5	Unge og stress

Titel 1	Intro + Mennesket og gruppen
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens Veje</i>, Ole Schultz Larsen, i-bog (2021) <ul style="list-style-type: none"> ○ P5500 Socialpsykologi ○ P4792 Socialpsykologi ○ P5537 Massehypnose ○ P5536 Hvad er en gruppe og forskellige typer af grupper ○ P5535 Gruppepres og social kontrol (Asch, gruppetænkning, gruppepolarisering, mobning mv. – uden filterbobler/ekkokamre) ○ P5665 Intergruppekonflikter (Robbers Cave, Tajfels minimalgruppeeksperiment, Social identitetsteori) ○ P4795 Evolutionspsykologi • <i>Fra celle til selfie</i>, Flemming Ravn & Troels Wolf (2017) Milgrams forsøg s.226-228 <p>Supplerende stof:</p> <p>Video: Den mangfoldige psykologi: https://www.youtube.com/watch?v=g8TSJpr2z-c</p> <p>Læreplanens definition af faget psykologi C</p> <p>Youtubevideo: The Elevator Experiment: https://www.youtube.com/watch?v=dDAbdMv14Is&t=2s</p> <p>Youtubevideo: "Fodboldtossen": https://www.youtube.com/watch?v=gGTS-PIU1LI</p> <p>Youtubevideo: Heysel Stadium 1985: https://www.youtube.com/watch?v=nKnipcqPW3k</p> <p>Videnskab.dk 29.06.2016: "Små grupper træffer bedre beslutninger end store" (undersøgelse)</p> <p>DR (2018): "Mød dit urmenneske – alene og i flok"</p> <p>Youtubevideo: Asch's forsøg: https://www.youtube.com/watch?v=iRh5qy09nNw</p> <p>Dr.dk 30.08.2021: "'Kom nu, tag en øl mere': Hver anden ung føler sig presset til at drikke af deres venner"</p> <p>DR (2017): "Hængt ud på nettet" (om digital mobning/kommunikation på nettet)</p> <p>Youtubevideo: Robbers Cave: https://www.youtube.com/watch?v=8PRuxMprSDQ</p> <p>Videoklip om Stanley Milgrams forsøg: https://www.youtube.com/watch?v=35e_7RQs_f4 https://www.dr.dk/bonanza/serie/354/dokumentar/53782/lydighedens-dilemma</p> <p>DR (2013): "Hjernevask: Hvornår vil du skade et andet menneske?"</p> <p>Videnskab.dk 22.11.2012: "Forskere angriber klassisk psykologi-eksperiment"</p>

	<p>Politiken 15.05.2007: "Forråelsen ramte også mig" www.ms.dk (2017): "Sker der racistiske overgreb i Danmark?" (uddrag) Diverse online ordbøger (ordbogen.com m.fl)</p>
Omfang	Ca. 55 sider / 23 lektioner a. 45 min.
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Socialpsykologi • Massehypnose • Gruppedefinition (Sherif) • Primær- og sekundærgruppe • Formel og uformel gruppe • Referencegruppe • Medlemsgruppe • Indgruppe/udgruppe (egen/fremmed) • Gruppepres, konformitet, Solomon Asch's forsøg • Gruppetænkning • Gruppepolarisering • Mobning (individual- og gruppepsykologisk forklaring) • Robbers Cave/Tajfels minimalgruppeeksperiment/social identitetsteori • Stanley Milgram: Autoritet og lydighed • Evolutionspsykologi <p>• <i>Demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske</i></p> <p>• <i>Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser</i></p> <p>• <i>Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag</i></p>
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Klasseundervisning • Individuelt arbejde • Spil/quiz • Par- og gruppearbejde

Titel 2	Metode i psykologi
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens Veje</i>, Ole Schultz Larsen, i-bog (2021) <ul style="list-style-type: none"> ○ P5753 Videnskabsteori og metode ○ P5754 Metode (empiri/teori, induktion/deduktion, kvantitativ/kvalitativ) ○ P5765 Kritisk vurdering af undersøgelser (undersøgelsens kvalitet, kritiske spørgsmål, etiske retningslinjer) <p>Supplerende stof: Faktalink, 2016: "Arv og miljø" (uddrag): https://faktalink.dk/titelliste/arv-og-miljo DR, 2016: "Énæggede tvillinger" "Forskellen på kvalitative og kvantitative metoder": http://hvadvilduide.dk/metode/forskellen-paa-kvalitative-og-quantitative-metoder/ Politiken 06.03.2014: "Danskere over 75 år er de mest stressede" (undersøgelse, uddrag) Diverse online ordbøger (ordbogen.com m.fl)</p>
Omfang	Ca. 16 s. / 8 lektioner a. 45 min.
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Arv og miljø • Tvillingeundersøgelser • Kvantitativ og kvalitativ metode (herunder fordele/ulemper ved disse) • Empiri og teori • Induktion og deduktion • Intern validitet • Ekstern validitet • Økologisk validitet • Reliabilitet • Etiske retningslinjer • <i>3 videnskabelige traditioner (naturvid., humanvid., samfundsvid.)</i> • <i>Demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden</i> • <i>Demonstrere viden om psykologis identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag</i>
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Klasseundervisning • Individuelt arbejde • Arbejde i grupper

Titel 3	Barndommens betydning
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens Veje</i>, Ole Schultz Larsen, i-bog (2017) <ul style="list-style-type: none"> ○ P4797 (Psykoanalyse) ○ P4886 (Personlighedsmodellen, psykoanalyse) ○ P5098 (Tilknytningsforstyrrelser og omsorgssvigt) ○ P5133 (Seperationsreaktioner/Bowlby) ○ P5132 (Harry Harlows forsøg med abeunger) ○ P5131 (René Spitz: Spædbarnsdepression og hospitalisme) ○ P5129 (4 typer omsorgssvigt) ○ P5128 (Børns reaktioner på omsorgssvigt) ○ P5123 (Risiko og resiliens, Kauai-undersøgelsen) ○ P4966 (Udviklingspsykologi) ○ P5052 (Erik Eriksons teori - med særligt fokus på de 2 første faser) ○ P5043 (John Bowlby's tilknytningsteori (uden Ainsworths tilknytningstyper)) ○ P5188 (Diane Baumrinds 4 opdragelsesstile) • Flemming Ravn og Troels Wolf: "Fra celle til sefie" (2017): s. 28-29 (Daniel Stern) • <i>Kræftens Bekæmpelse</i> (2007): "Hvorfor ryger Nille?" (eksistenspsykologi, uddrag) <p>Supplerende stof:</p> <p>Youtubevideo: The Marshmellow Experiment: https://www.youtube.com/watch?v=Yo4WF3cSd9Q</p> <p>TV2.dk 16.03.2016: "Lad skumfidusen ligge: Selvkontrol er nøglen til succes i livet"</p> <p>TV2 1994 & 2000: "Ingen kære mor" 1+2</p> <p>Youtubevideo: Still Face Experiment (Stern/ansigtsduetter)</p> <p>Jyllands-Posten 25.03.1993: "Når volden erstatter trygheden" (uddrag)</p> <p>Trygfonden og Mandag Morgen (2012): "Opdragelsesidealer" (statistik, undersøgelse)</p> <p>DR (2007): "Mønsterbryder" – afsnit 5</p> <p>Mette Eggertsen (1999): "Familieliv – case om Johnny" (opdragelse)</p> <p>Youtubeklip: Lisbeth Zornig – en mønsterbryder: https://www.youtube.com/watch?v=0c2PhA2jlhc</p> <p>Socialpædagogen.dk, 2009: "Resiliens: Nu mestrer Moni sit liv." (uddrag)</p> <p>Børns Vilkår, 26.04.2022: "Hver femte elev i 8. klasse har været udsat for vold i hjemmet" (undersøgelse, uddrag)</p> <p>Diverse online ordbøger (ordbogen.com m.fl)</p>

Omfang	Ca. 60 sider / 21 lektioner a. 45 min.
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Psykoanalytiske psykologi: Freuds personlighedsmodel • Erik Erikson (med fokus på de 2 første faser) • John Bowlby (reaktioner ved adskillelse, tilknytningsfaser) • Daniel Stern • Rene Spitz • Harry Harlow • Omsorgssvigt (4 typer) • Børns reaktioner på omsorgssvigt • Risiko og resiliens (Kauaiundersøgelsen) • Diane Baumrind: 4 opdragelsesstile • Eksistentiel psykologi • <i>Inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger</i> • <i>Vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger</i> • <i>Argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde</i>
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Klasseundervisning • Individuelt arbejde • Spil/quiz • Par- og gruppearbejde

Titel 4	Læring i det senmoderne samfund
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens Veje</i>, Ole Schultz Larsen, i-bog (2017) <ul style="list-style-type: none"> ○ P5192 Kognitiv psykologi ○ P5240 De første kognitive psykologer (Ebbinghaus, Bartlett, kontorforsøget) ○ P5238 Opmærksomhed ○ P5237 Perception (topdown, stereotyper) ○ P5236 Hukommelse (sensorisk, kort- og langtidshukommelse) ○ P5294 Læringsformer (behavioristisk, Piagét) ○ P5291 Samspilsprocesser (Zonen for nærmeste udvikling, mesterlære) ○ P5293 Vidensformer ○ P5289 Læringsstile (Dunn & Dunn) ○ P5290 Motivationsprocesser <p>Supplerende stof:</p> <p>Youtubevideoer om opmærksomhed: "Moonwalking bear" m.fl. Videnskab.dk 23.09.2017: "Computerspil øger børns lyst til at lære" (undersøgelse) Fyns.dk 05.06.2017: "Elever mister koncentrationen og får stress af deres mobil" (uddrag) Virkeligheden.dk (2014): "Hvad forskningen siger om smartphones, sociale medier og multitasking" (uddrag) Forældrerådgivningen (2015): "Højtbegavet elev i 8. klasse underpræsterer" (uddrag) www.mindhjælper.dk: Brevkasse om mangel på motivation www.cyberhus.k: Brevkasse om mangel på motivation TV2 (2010): "Skolen – ét år efter" DR (2013): "Hjernevask – kan du stole på din hukommelse?" DR2 (2019): "Uden køn" www.regioner.dk 03.10.2022: "Unge vælger stadig uddannelse efter køn" (undersøgelse) Diverse online ordbøger (ordbogen.com m.fl)</p>
Omfang	Ca. 60 s. / 25 lektioner a. 45 min.
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Kognitiv psykologi • De første kognitive psykologer (Ebbinghaus, Bartlett, kontorforsøget) • Opmærksomhed (selektiv, frivillig/ufrivillig, automatiserede/kontrollerede processer, delt opmærksomhed, uopmærksom blindhed) • Perception (topdown/bottom up, stereotype/fordomme) • Hukommelse (sensorisk, kort- og langtidshukommelse) • Assmimilaton og akkomodation (Piagét)

	<ul style="list-style-type: none"> • Behavioristisk læringsteori (klassisk/operant betingning, imitation) • Vygotsky (zonen for nærmeste udviklingszone) • Vidensformer • Motivationsprocesser • Læringsstile • Køn og valg af uddannelse • Udvælge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag • <i>Formidle psykologisk viden skriftligt og mundtligt med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde</i> • <i>Skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden</i> • <i>Argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde</i>
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Klasseundervisning • Individuelt arbejde • Spil/quiz • Par- og gruppearbejde

Titel 5	Unge og stress
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Psykologiens Veje</i>, Ole Schultz Larsen, i-bog (2017) <ul style="list-style-type: none"> ○ P5559 Stress og coping ○ P5574 Akut og kronisk stress ○ P5573 Stress: Et samspil mellem ydre og indre faktorer ○ P5806 Coping (problem- og emotionsfokuseret) ○ P5392 (Ungdom som livsstil mv.) ○ P5425 (En flodbølge af muligheder/Thomas Ziehe) ○ P5423 Pierre Bourdieu) ○ P5422 (Hvad er identitet?) ○ P5421 (Krop, køn og identitet) ○ P5419 (Kenneth Gergen, Anthony Giddens) ○ P5416 (Den narcissistiske ungdom) ○ P5744 (Mobilen og de sociale medier, Goffman) (uddrag) <p>Supplerende stof:</p> <p>American Psychological Association 01.11.2019: "Healthy ways to handle life's stressors" (engelsk tekst, uddrag)</p> <p>Video: Bobby Zachariae om stress og forebyggelse af stress: https://www.youtube.com/watch?v=UmTV7yD6Cwo</p> <p>www.dr.dk 06.10.2017: "Når det hele koger over: Hver fjerde unge føler sig stresset" (uddrag)</p> <p>DR (2018): "Superhjerne" (Peter Lund Madsen om stress)</p> <p>Youtubeklip: Alex Vanopslagh fortæller om sin stress/angst: https://www.youtube.com/watch?v=4n_eEKItK04</p> <p>Youtubeklip: Meningen med Anne: https://www.youtube.com/watch?v=zkvNTbq8koY</p> <p>DR2 (2019): "Alt for cliken" (1)</p> <p>Diverse online ordbøger (ordbogen.com m.fl)</p>
Omfang	Ca. 51 s. / 23 lektioner a. 45 min.
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Akut og kronisk stress • Definition af stress (Lazarus) • Faktorer: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ydre: Livsforandringer og daglige gener, stress på arbejdet, krav-kontrol modellen ○ Indre: Optimale stimulationsniveau (OSN), Seligmans forklaringsstile, Antonovsky: Oplevelse af sammenhæng (OAS) • Coping (problem- og emotionsfokuseret) • Bobby Zachariae's råd • Ungdom som livsstil, kulturel og subjektiv alder

	<ul style="list-style-type: none">• De mange muligheder• Thomas Ziehe: Kulturel frisættelse• Pierre Bourdieus teori om kapitaler og habitus• Krop, køn og identitet• Kennet Gergen (det multiple selv)• Anthony Giddens (refleksivt projekt)• Narcissisme og nynarcissisme• Goffman: Frontstage og backstage • <i>Udvælge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag</i> • <i>Argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde</i>
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Klasseundervisning• Individuelt arbejde• Spil/quiz• Par- og gruppearbejde